

BORNEMISZA GÉZA (1884-1966)

Párizsi külváros (*Külvárosi utcarészlet*) ;
Paris Suburb (*Suburban Street*), 1911

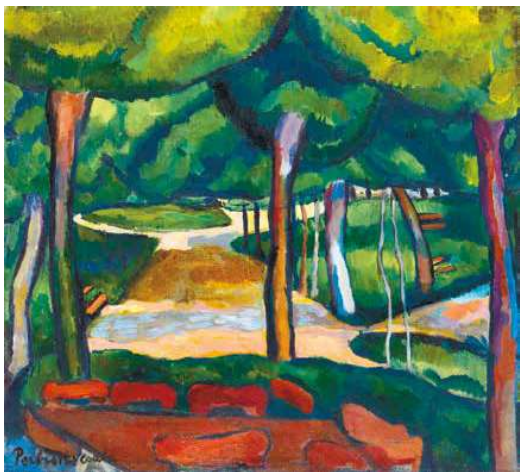
Olaj, vászon ; Oil on canvas, 55 x 60,5 cm
Jelezve jobbra lent ; Signed bottom right: Bornemisza Géza 1911

PROVENIENCIA ; PROVENANCE:
; egykor Dr. Görgényi Frigyes tulajdonában

AUKCIONÁLVA ; AUCTIONED:
; Almásy, Grünberger, Réthi, Rutz és Szilárd Mű- és Régiségkereskedelmi Vállalat
(v. Ernst Múzeum), IX. Művészeti Aukció, Budapest, 1948. október,
kat.: 913. (*Külvárosi utcarészlet*)
; BÁV 38. Művészeti Képaució, Budapest, 1975. december, kat.: 23. (*Párizsi külváros*)

Kezdő ár ; Starting price: 3 800 000 Ft / 9 620 EUR
Becsérték: 5 000 000 – 8 000 000 Ft
Estimate: 12 658 – 20 253 EUR

1. Perltrott-Csaba Vilmos: Park, 1908
magántulajdon

2. André Derain: Táj Chatou mellett, 1905 magántulajdon

3. Albert Marquet: Párizsi külváros, 1897 magántulajdon

A francia fauves-mozgalommal egyidejű, úgynevezett magyar vadak közül csak kevesen mondhatták el, hogy Henri Matisse képeit nem csupán nemzetközi kiállításokról vagy a párizsi műkereskedők kirakataiból ismerik, hanem születésüket „testközelből” követték a francia mester tanítványaként. E rendkívül kevesek közé tartozott Perlratt-Csaba Vilmos és Bornemisza Géza. Bornemisza egyike volt azoknak az úttörőknek, akik a huszadi század első évtizedében fellobbantották a hazai modern festészet lángját. Nagybányán kezdte pályáját 1902-ben, mint Thorma János tanítványa, és egészen 1909-ig szinte minden nyáron ott dolgozott, az első években még a szabadiskola növendékeként, majd 1908-tól már az iskolán kívül szabadon. Első ízben 1903-ban járt Párizsban, ahol a híres Julian Akadémiára iratkozott be. Ez az iskola nem a müncheni akadémia mintájára működő merev intézmény volt, s bár némi

korrektúra mellett csak modellt szolgáltatott, de a világ minden tájáról ideseregülő művészek eszmecegeréje miatt volt igazán vonzó célpont. Bornemisza itt ismerkedett meg a legfrissebb művészi próbálkozásokkal és eredményekkel. 1908-ban Perlrattal együtt, az ekkor már igazi mesternek számító, ám még csak 39 éves Henri Matisse frissen megnyílt magániskolájához csatlakoztak tíz másik, főként amerikai művésznövendékekkel együtt. Bornemisza így idézte fel ezeket az idöket: „Jól emlékszem arra a lázas munkára, ami akkor egy kis körben szinte versengve folyt. A Cité Falguière 14. és 7. tudnának erről mesélni sokat. Legendás szép idök ezek ma. Sokat ígérő magvetések ideje. Ismerjük személyesen Matisse-t, Picassót, Roussseau-t, együtt járunk Matisse-hoz iskolába. Sorba kerül itt minden festői lehetőség megvitatása. Hol színben gondosan értékelt, hol ma formailag összefoglalt, holnap felbontott tanulmányok,

estéről-estére rajzolás és croquis nap-nap mellett, majd modellek otthon, vagy tájkép, csendélet.” Matisse 1909-ben kiadott bizonyítványában a következőket írta: „Én, alulírott bizonyítom, hogy Bornemisza Géza úr – aki mint tanítványom dolgozott műtermemben a múlt évben és az idén – kitűnt munkájának komolyságával és művészi tehetségével. Ennek igazolásául adom ezt a bizonyítványt. Henri Matisse, Paris, 1909. április 20.” Bornemisza szintén 1909-ben csatlakozott a Nagybányát elhagyó, Iványi Grünwald Béla vezette festőtársasághoz, akik Kecskeméten próbáltak szerencsét.

Bornemisza a most aukcióra kerülő külvárosi táj születésének idején, 1911 első hónapjaiban feltehetően még Párizsban volt, majd nyáron már Kecskeméten festett falképet Iványi Grünwald társaságában. A Párizsi külváros a művész első világháborút megelőző korszakának jelentős és elsőrendű kvalitású remeke.

RUM ATTILA